U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně **Y. G.**, zastoupené JUDr. Alžbětou Prchalovou, advokátkou se sídlem Brno, Dřevařská 25, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 3. 12. 2012, č. j. 33 Az 8/2012 – 48,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Alžbětě Prchalové **s e u r č u j e** odměna za zastupování ve výši 2904 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 29. 5. 2012, č. j. OAM-131/ZA-ZA06-ZA04-2012 (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítl žalovaný žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) jako zjevně nedůvodnou s tím, že žalobkyně neuváděla skutečnosti svědčící pro závěr, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a zákona o azylu. Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně žalobou u Krajského soudu v Brně; ten ji rozsudkem ze dne 3. 12. 2012, č. j. 33 Az 8/2012 – 48, zamítl.

V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že žalovaný postupoval ve správním řízení v souladu se zákonem a požadavkům procesního předpisu dostojí i napadené rozhodnutí. Pokud jde o samotné posouzení věci, krajský soud aproboval názor

žalovaného, že důvodem odchodu žalobkyně z vlasti byly potíže s jejím bývalým manželem, se kterým spolu nevycházeli a který ji napadal slovně i fyzicky. Do ČR žalobkyně přicestovala v roce 2003 na tříměsíční vízum. O udělení mezinárodní ochrany žalobkyně požádala s tím, že by po návratu do vlasti musela žít s bývalým manželem a on by se jistě choval stejně jako dříve. Podle krajského soudu však obavy žalobkyně z jednání jejího bývalého manžela nepředstavují pronásledování ani ohrožení vážnou újmou ve smyslu zákona o azylu. Žalobkyně se mohla ve vlasti domáhat pomoci u státních orgánů, což však neučinila. Krajský soud konstatoval, že žalobkyně požádala o udělení mezinárodní ochrany až po devíti letech od příchodu do ČR, a to teprve poté, kdy jí bylo zřejmé, že se jí nepodaří zlegalizovat pobyt jiným způsobem. Žádost o udělení mezinárodní ochrany tak byla podána zjevně účelově. Námitku porušení zásady *non-refoulement* považoval krajský soud za nedůvodnou, neboť žalobkyně není uprchlíkem ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků; současně připomněl, že institut azylu nebo doplňkové ochrany nemůže sloužit jako prostředek k legalizaci pobytu na území ČR.

Rozsudek napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností, v níž se odvolává na důvody podle § 103 odst. 1 písm. b), d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Z obsahu kasační stížnosti je ovšem zřejmé, že stěžovatelkou je ve skutečnosti tvrzen toliko kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. je nicméně záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Stěžovatelka namítá, že skutkový stav, zjištěný žalovaným, nemá oporu ve spisovém materiálu a v některých případech je s ním v rozporu.

Stěžovatelka konstatuje, že žalovaný má určitou míru volnosti jak u správního uvážení, tak u výkladu neurčitých právních pojmů. Správní uvážení se vztahuje na způsob použití zákonem upraveného následku, zatímco neurčitý právní pojem se zaměřuje na zjištění skutkového stavu. Toto zjištění pak musí vycházet z objektivně a reálně zjištěných skutečností a nemůže být nahrazováno předpoklady, domněnkami a úvahami. Tyto reálně neexistující skutečnosti se projevují v dané věci zejména u hodnocení situace v domovské zemi stěžovatelky, i v hodnocení její osobní situace. Stěžovatelka proto považuje napadené rozhodnutí za rozhodnutí rutinní, nevycházející z objektivně zjištěné skutkové podstaty věci a ve svém důsledku pak i překračující meze, které má žalovaný při svém uvážení k dispozici. Zdůraznila, že je ve vlasti vystavena pronásledování ze strany manžela a obává se o svou svobodu, zdraví i život. Má tak za prokázané, že pokud by se vrátila do vlasti, byla by vystavena nebezpečí. Stěžovatelka se obává, že bude mít velké problémy po návratu do vlasti, neboť státním orgánům je známa její situace; minimálně bude mít problémy při uplatnění na trhu práce. V minulosti již byla pronásledována, a pokud se vrátí do vlasti, je pravděpodobné, že její pronásledování bude pokračovat.

Nadto stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s., s tím, že výkon napadeného rozhodnutí by pro ni znamenal značnou újmu, a to v podobě neřešitelné osobní situace i přímého ohrožení jejího dalšího života po stránce ekonomické. V případě návratu do vlasti by byla ohrožena na životě a zdraví; pobyt na

území ČR je pro ní jediným možným řešením a i jedinou možností obyčejného lidského přežití.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud, ve smyslu § 104a s. ř. s., zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovatelce již jednou poskytnuta individuálním projednáním její věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatelky a je podmíněn již zmíněným přesahem jejich vlastních zájmů. Zákonný pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele*, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje neurčitý právní pojem. Pokud jde o jeho výklad, ten byl podán například v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaném pod č. 933/2006 Sb. NSS, dle kterého *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“* Z tohoto pohledu bylo tedy nahlíženo na jednotlivé uplatněné kasační důvody.

Stěžovatelka především namítala, že skutkový stav, zjištěný žalovaným, nemá oporu ve spisovém materiálu a je s ním v rozporu. Zde nelze přehlédnout, že tato výtka je vedena pouze ve zcela obecné rovině a nelze ji proto považovat za řádně uplatněný kasační důvod (§ 106 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud se proto k takto formulované námitce nemůže v konkrétní rovině vyjádřit.

Dle tvrzení stěžovatelky žalovaný nedostatečně a neobjektivně zjistil skutkový stav věci a vycházel z neexistujících skutečností při hodnocení situace v zemi původu i její osobní situace. K takto obecně uplatněné námitce je nutno uvést, že ve správním řízení leželo břemeno tvrzení azylově relevantních důvodů především na stěžovatelce (viz například rozsudek zdejšího soudu ze dne 16. 9. 2005, č. j. 6 Azs 224/2004 – 37). Za situace, kdy stěžovatelka fakticky žádné azylově relevantní důvody neuváděla a ve své žádosti o azyl (a na ni navazujících výpovědích ve správním řízení) se zmiňovala pouze o problémech vyplývajících z nevyhovující bytové situace a z hrubého až násilného jednání jejího bývalého manžela, které se navíc ani nepokusila řešit s příslušnými orgány, nelze bez dalšího hovořit ani o důkazní nouzi, potřebě blíže objasnit stěžovatelkou uváděné skutečnosti, či přechodu důkazního břemene na správní orgán. Na tomto místě lze odkázat např. na závěry uvedené v rozsudku zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79, dle kterého *„absence tvrzení azylově relevantních skutečností ze strany žadatele o azyl může být jen stěží nahrazována zjištěními správním orgánem jinak získanými (...) Pokud však žadatel o azyl žádnému pronásledování nebo diskriminaci z azylově relevantních důvodů*

vystaven není (resp. nemůže mít z takového pronásledování nebo diskriminace odůvodněný strach), nebo takové skutečnosti ani netvrdí, pak přes skutečnost, že pochází ze země, která je (...) problematická, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu."

Stěžovatelka tvrdí, že se vůči ní dopouštěl násilí její bývalý manžel, a právě proto se obává o svoji svobodu, zdraví i život. K problematice vyhrožování ze strany soukromé osoby odkazuje Nejvyšší správní soud například na svůj rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, z něhož se podává, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.*" Obdobně se touto problematikou zdejší soud zabýval též v rozsudcích ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51 a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49. Krajský soud tuto otázku posoudil zcela v intencích judikatury Nejvyššího správního soudu.

Dále stěžovatelka argumentuje tím, že pokud by se vrátila do vlasti, bude mít velké problémy, neboť státním orgánům je její situace známa. Tvrdí, že minimálně bude mít problémy v oblasti uplatnění na trhu práce. V minulosti již byla pronásledována, a pokud se vrátí do vlasti, je pravděpodobné, že její pronásledování bude pokračovat. Tato obecně uplatněná argumentace směřuje do udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Při nedostatku konkrétní argumentace stěžovatelky v tomto směru, zdejší soud alespoň v rovině obecné zhodnotil, že žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečným způsobem odůvodnil, že nebezpečí vážné újmy stěžovatelce nehrozí. Tyto závěry aproboval i krajský soud a Nejvyšší správní soud neshledává žádné důvody, proč by je měl zpochybnit. Ustálená judikatura zdejšího soudu k § 14a zákona o azylu (viz například rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaný pod 1849/2009 Sb. NSS) předpokládá kvalitativně zcela jiná ohrožení žadatele o mezinárodní ochranu a je vyhrazena pouze pro nejvážnější a bezprostředně hrozící ohrožení jeho života a zdraví.

Pokud se stěžovatelka do budoucna obává svého uplatnění na trhu práce ve vlasti, lze ji odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2007, č. j. 5 Azs 15/2007 – 79, ze kterého se podává, že „*[o]bavy stěžovatele, že v případě návratu do vlasti bude nezaměstnaný (...) nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jak je vymezena v § 14a zákona o azylu.*"

Konečně stěžovatelka namítala, že žalovaný překročil meze správního uvážení a že jeho rozhodnutí je rutinní. Takto uplatněné námitky jsou jednak příliš obecné, než aby se jimi mohl Nejvyšší správní soud podrobněji zabývat, jednak stěžovatelka nic v tomto směru neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak nepochybně učinit mohla; z toho důvodu jsou tyto námitky podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustné.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za situace, kdy Nejvyšší správní soud neshledal odklon od judikatury ze strany krajského soudu ani neshledal jeho závažné procesní pochybení, a stěžovatelka sama žádné

konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdila, nelze než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje její vlastní zájmy.

Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou a nezbylo mu, než ji podle § 104a s. ř. s. usnesením odmítnout.

O žádosti stěžovatelky o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebylo rozhodováno, neboť kasační stížnost má ve věcech mezinárodní ochrany podle § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladný účinek přímo ze zákona.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Krajský soud stěžovatelce k její žádosti ustanovil zástupkyni z řad advokátů. Toto zastupování pokračuje i v řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 *in fine* s. ř. s.). Náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Náklady řízení o kasační stížnosti spočívají v odměně advokátky za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 2100 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a v náhradě jejích hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky); celkem tedy 2400 Kč. Samostatné podání žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nepovažoval za úkon právní služby, neboť tato žádost mohla být vtělena přímo do kasační stížnosti a navíc byla (jak je uvedeno výše) zcela bezpředmětná. Vzhledem k tomu, že advokátka je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. (504 Kč). Ustanovené advokátce se tedy přiznává odměna v celkové výši 2904 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí k rukám advokátky JUDr. Alžběty Prchalové.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. března 2013

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu